

**BEVÁNDORLÁSI ÉS ÁLLAMPOLGÁRSÁGI
HIVATAL**

Szám: 106–Ji-27793/ 5 /2013.

**Dr. Pardavi Márta asszonynak,
társelnök**

Magyar Helsinki Bizottság

Budapest

Tisztelt Elnök Asszony!

A Magyar Helsinki Bizottságnak (a továbbiakban: Bizottság) a Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal (a továbbiakban: Hivatal) Vámosszabadi Befogadó Állomásán (a továbbiakban: Befogadó Állomás) tett látogatásáról szóló Összefoglalójában, és Jelentés tervezetében megfogalmazottakkal, különös tekintettel a Bizottság által megfogalmazott javaslatokkal kapcsolatban a következő észrevételeket teszem.

I. Általános léggör, programok, kapcsolat a szociális munkásokkal és az örökkel

1. A Hivatal a rendszeres szabadidős tevékenységet a Befogadó Állomás és a Befogadó Állomáson alkalmazott szociális munkások közreműködésével megszervezte és ezeket folyamatosan bővíti. A gyerekek részére hetente egy délelőtti aktív sportfoglalkozás, délután pedig tanulószoba biztosított. A felnőttek magyar nyelvoktatáson vehetnek részt.

A Hivatal a rendszeres szabadidős tevékenység bővítése érdekében támogató nyilatkozatot adott az Artemisszió Alapítvány számára. Az Alapítvány a 2013. évi EMA allokáció keretében Bicske és Debrecen mellett – többek között – a Vámosszabadiban is további szabadidős és kulturális tevékenységeket (úgy mint interkulturális nyelvi műhely, mobil könyvtár és játszóház, kreatív tevékenységek és filmklub) tervez megvalósítani.

2. A sporteszközökre vonatkozó javaslatokkal kapcsolatban fontosnak tartom kiemelni, hogy két új ping-pong asztal, ütők, egy röplabdaháló labdákkal, továbbá egy csocsó asztal is beszerzésre került. A szociális munkások szervezésében már az első baráti „bajnokságokat” is megrendezték. A fentiek mellett említést érdemel, hogy a gyerekek és a felnőttek is gyakran használják a focipályát, ahol a különböző labdajátékok lebonyolításában a szociális munkások is közreműködnek. Ha az időjárás engedi a gyerekek krétarajzokat készítenek az üres parkolóban, rossz idő esetén pedig a közösségi termekben rajzolhatnak, színezhettek. A jövőt illetően szándékunkban áll egy kosárlabdapalánk beszerzése, valamint egy edzőterem kialakítását is tervezzük.

Javaslatukkal egyetértve tájékoztatom továbbá arról is, hogy a focipálya, valamint a környezet karbantartását az örök vagy a szociális munkások felhívására, de gyakran már önkéntesen is a menedékkérők végzik, felszedik az elhullott szemetet és a gyerekek bevonásával rendben tartják azt, ezáltal is növelve a rendezett környezett iránti elkötelezettségüket, a rendelkezésre álló eszközök megbecsülését.

3. A Hivatal a kültéri sport és szabadidős tevékenységek mellett bővíteni kívánja a beltéri programlehetőségeket is, amelyet egyebekben angol nyelvű könyvek, magazinok beszerzésével, valamint a szabadidős tevékenységek szervezésében önkéntesek bevonásával tervez megvalósítani. Ezek érdekében kapcsolatot kívánunk kialakítani a győri Széchenyi István Egyetemmel.

4. A Befogadó Állomás lakói a faliújságra kifüggesztett többnyelvű (angol, francia, arab) hirdetésekkel tájékozódhatnak a házirendben nem szabályozott egyéb információkról, eseményekről (pl.: menekültügyi hatóság ügyfélfogadásának rendje, a meghallgatások időpontjai, internet szoba használatának rendje, TV használatának rendje, közlemény az orvosi rendelés és nővérszolgálat időpontjairól, ruhaosztás rendje.)

5. Az ingyenes jogi segítségnyújtást illetően a kérelmezők a faliújságra kifüggesztett tájékoztatókból értesülhetnek arról, hogy – a Bizottság kezdeményezésére a Bizottság és a Hivatal közötti együttműködési megállapodás alapján – jogi segítségért dr. Nagy Norbert ügyvédhez fordulhatnak. Fontosnak tartom kiemelni továbbá, hogy a menedékkérőknek nyújtandó ingyenes jogi segítségnyújtás biztosítása érdekében a Hivatal megkereséssel fordult a Közigazgatási és Igazságügyi Hivatalhoz felajánlva e téren is segítségét.

II. Kapcsolattartás a külvilággal, vásárlás

1. A menekültügy szervezeti rendszeréről szóló 52/2007. (XII. 11.) IRM rendeletnek megfelelően, a Befogadó Állomás mindhárom szintjén lévő közösségi helyiségekben egy-egy televízió került elhelyezésre. A megrendelt díjcsomag többnyire angol, de egyéb idegen nyelvű csatornákat is tartalmaz. A Wi-Fi rendszer kiépítésre került, az internet vonal telepítése megtörtént, ezáltal valamennyi lakószobában hozzáférhetővé vált a korlátlan Internet. Mindezen túl, a hét minden napján mindenki számára hozzáférhető az internetszobában található, internetkapcsolattal rendelkező hat számítógép.

2. A kapcsolattartás javítása céljából a Befogadó Állomás földszintjén nyilvános telefonkészülék kerül elhelyezésre, amelynek felszerelése és működtetése érdekében a Hivatal már felvette a kapcsolatot a T-Home szolgáltatóval.

3. A Befogadó Állomáson elhelyezett utaztatása 2013. szeptember hónaptól – a korábbi tapasztalatokat hasznosítva – módosításra került. A gyermekek óvodába és iskolába szállítása reggel a Befogadó Állomás VW Transporter típusú gépkocsijával történik. A gyermekeknek a Befogadó Állomásra történő visszaszállítása 13.30 órakor történik a FA-KER Kft. gazdasági társaság 50 személyes autóbuszával. Az 50 személyes autóbusz 14 órakor indul a Befogadó Állomásról Győrbe, ezt igénybe vehetik az elhelyezett, amennyiben Győrbe kívánnak utazni, vásárolni. (A létszám függvényében a busz igény szerint kétszer is fordul.) Győrből a Befogadó Állomásra 18 órakor indul vissza az autóbusz. A Befogadó Állomásról 18.30 órakor Győrbe visszainduló autóbust szintén igénybe vehetik az elhelyezett.

4. A fentiek ellenére az elhelyezett közül sokan gyalognak Győrbe, illetve onnan vissza a 14-es számú főúton, ezért a Befogadó Állomás többnyelvű tájékoztatóban hívta fel az elhelyezett figyelmét a főúton való gyalogos közlekedés veszélyeire, valamint arra, hogy ha mégis a gyalogos közlekedést választják, a forgalommal szemben, az útpadkán közlekedjenek. A tájékoztatóban foglaltak megismerését az elhelyezett aláírásukkal igazolták.

III. Étkezés

1. A Hivatal – a többek által elégtelennek tartott étel mennyiségével kapcsolatban – már egyeztetést kezdeményezett a Befogadó Állomáson elhelyezettek ételmezését biztosító VETA Kft. képviselőjével a szerződés módosítása tárgyában. A módosítás a napi fejenkénti keretösszeg felemelésére irányult, ezzel megoldottá válhat a napi étkeztetés során a magasabb energiataralmú ételmezés biztosítása.

2. Minden folyosón található közös konyha, melyekbe a javaslatnak megfelelően új főzőlapok lettek beszerelve. Tájékoztatom továbbá, hogy az új főzőlapok mellett három villanytűzhely beszerzése is folyamatban van. Megnöveltük a hűtőgépek számát, szintenként 4 db hűtőszekrény áll az elhelyezettek rendelkezésére. Tapasztalataink szerint a menekültek részéről nem érkezett olyan jelzés, hogy több főzőedényre, illetve több mosóporra lenne szükségük. Amennyiben ilyen jellegű igény merül fel, a Befogadó Állomás a szükséges további főzőedényeket beszerezi, illetve az igényeknek megfelelő több mosóport tud az elhelyezettek számára biztosítani.

3. A menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény (a továbbiakban: Met.) és a végrehajtásáról szóló 301/2007. (XI. 9.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Metvhr.) 21. § (7) bekezdésének értelmében, a befogadó állomáson nyújtott elhelyezés során abban az esetben biztosítható napi háromszori étkezésnek megfelelő értékű érkezési hozzájárulás, amennyiben annak feltételei a befogadó állomáson fennállnak. Jelenleg Vámosszabadi telephelyen az étkezés napi háromszori étel kiosztásával biztosított, mivel a jelenlegi technikai – elsősorban konyhai, főzési – feltételek csak erre adnak lehetőséget.

IV. Ruházkodás, adományok, egészségügyi ellátás, higiénia

1. Összhangban a Met. és Metvhr. rendelkezéseivel a befogadó állomáson és a menekültügyi őrzött befogadó központban nyújtott egyes ellátások rendjéről szóló belső rendelkezésben meghatározottak szerint a befogadó állomásra és az őrzött befogadó központba irányított külföldi személy számára biztosítani kell a korának, illetve a nemének megfelelő ruházatot, melyet érkezéskor személyes használatra kap.

A belső rendelkezés értelmében a külföldi személy részére érkezési egységcsomagot kell biztosítani, ami egyebekben tartalmazza azt, hogy rászorultságtól függően ruhaneműt is biztosítani kell. A belső rendelkezés külön kiemeli, hogy a külföldi számára a befogadó állomáson tartózkodás ideje alatt rászorultsága esetén, illetve az őrzött befogadó központban tartózkodási ideje alatt szükség szerint az évszaknak megfelelő ruházatot kell biztosítani.

A befogadó állomás és az őrzött befogadó központ – a kialakult gyakorlat szerint – a dologi kiadásai terhére vásárolnak olyan ruhaneműket, amelyek az elhelyezettek megfelelő ruházattal való ellátásához szükségesek, az adományokból nem tudják a felmerülő igényeket kielégíteni. Csecsemők esetében a ruházatot és egyéb felszerelést a gyermekorvos és a védőnő előírása alapján szükséges biztosítani. A belső rendelkezés értelmében az említett ellátási formákat a befogadó állomás és az őrzött befogadó központ adományokból is biztosíthatja.

2. A Vámosszabadi telephelyen jelenleg az érkezési egységcsomag részeként még nem részesülnek az újonnan érkező menedékkérők a kezdő ruhacsomagban, de a rászorultságot szociális munkások mérik fel, hogy szükség szerint, ésszerű keretek között biztosítani tudják a ruházati utánpótlást az elhelyezettek számára. A szociális munkások a szobaellenőrzések alkalmával is tájékoznak a táborlakók cipő és ruhaigényéről, külön figyelmet fordítva a sürgős és nehezen kielégíthető esetekre (43-46 méret). Egyebekben már cipővásárlásra is sor

került. A gyerekek ruházkodására különösen ügyelve a szociális csoport folyamatosan emlékezteti a szülőket a változó, hidegdedő időjárásra és a gyerekek évszaknak megfelelő öltöztetésére.

3. A menedékkérők számára adományok szinte heti rendszerességgel érkeznek a Máltai Szeretetszolgálattól, magánszemélyek részéről, továbbá a Győri Egyházmegyei Karitástól és a Vámosszabadi Önkormányzattól. Az adományruházat kiosztását a szociális munkások végzik, új adományruhák érkezésekor minden hétfőn, egyéb esetekben kéthetente.

4. Az orvosi rendelés alatt a tolmácsolásban a szociális munkások segédkeznek, a tolmácsolás (elsősorban angol nyelven folyik) az orvos és kérelmező között. Mostanáig nem merült fel probléma, az ügyfelek kifogást nem fogalmaztak meg a kommunikáció nehézségét illetően.

5. A Hivatal is fontosnak tartja, hogy a pszichológiai segítség elérhető legyen a befogadó állomás vámosszabadi telephelyén elhelyezettek részére. A jövőben fel fogjuk venni a kapcsolatot a Cordélia Alapítvánnyal annak érdekében, hogy a befogadó állomás vámosszabadi telephelyén is biztosított legyen a kihelyezett pszichológiai segítségnyújtást.

V. Egyéb

1. Hangsúlyozni kívánom, hogy tapasztalatunk megegyezik a Bizottság azon megállapításával, mely szerint a falu előzetes félelmeihez képest nem tapasztalható feszültség sem a táborban, sem a településen és az elhelyezettek sem észleltek ellenségeskedést. A Befogadó Állomás megnyitása óta, az intézményben élő menedékkérők és a helyi lakosság közötti konfliktusról a Hivatalnak sincs tudomása.

A lakossággal való kapcsolattartás érdekében, a menedékkérőkkel szembeni esetlegesen meglévő lakossági bizalmatlanság fokozatos eloszlátása érdekében a befogadó állomás vámosszabadi telephelyének vezetője heti rendszerességgel személyesen, illetve telefonon kapcsolatot tart fenn Vámosszabadi polgármesterével, tájékoztatva a Befogadó Állomást érintő aktuális eseményekről.

2. A Befogadó Állomás megnyitásával kapcsolatos lakossági aggodalmakra reagálva jelezni kívánom, hogy Vámosszabadiban megerősített, 5-6 fő rendőrségi körzeti megbízott teljesít szolgálatot. A Befogadó Állomás vezetője naponta konzultál a körzeti megbízottakkal. Továbbá a győri készenléti rendőrség naponta többször járőrözik a Befogadó Állomás környékén. A Hivatal a jövőben is minden szükséges lépést megtesz annak érdekében, hogy csökkentse a helyi lakosságban még meglévő esetleges negatív előítéletet és megteremtse a helyi lakosság és a menedékkérők együttéléséhez szükséges feltételeket, és ezzel együtt biztosítsa, hogy a menedékkérőkkel kapcsolatos feladatainknak a jogszabályokban foglaltaknak megfelelően, eredményesen eleget tehesünk.

Végzetül örömmel tapasztaljuk, hogy egyre több közösségi oldalon jelent meg olyan visszajelzés, észrevétel, mely a menekültekkel kapcsolatban pozitív élményekről és „megkönnyebbülésről” tanúskodik.

Budapest, 2013. október 31.

Üdvözlettel

Dr. Végh Zsuzsanna

főigazgató